

La Diada nacionalista, igual però diferent

L'horabaixa del 30 de desembre passat, la ciutat de Palma va viure la Diada que diversos grups nacionalistes reclamen com a la pròpia de l'illa. Va ser pràcticament igual a les que s'han fetes els darrers anys. Però va ser molt diferent.

Entre mil i dues mil persones, segons les fonts, assistiren a la manifestació quasi unitària.

La tradicional manifestació del dia 31 de desembre a Palma va aplegar d'entre mil i dues mil persones, una xifra que pot fer suposar que va ser molt poc important. Numèricament potser sí, tot i que hi participaren bastants més manifestants que en qualsevol de les altres convocatòries. La diferència de la convocatòria última no fou, però, quantitativa, sinó qualitativa.

Els convocants eren gairebé els de sempre. És a dir tota la constel·lació de sigles nacionalistes, excepte UM: Alternativa per Mallorca, Comitè de Solidaritat amb Euskal Herria, Endavant (OSAN), Esquerra Republicana de Catalunya, Grup Blanquerna, Joves del PSM, Joves d'ERC, Lobby per la Independència, Maulets, PSM-Entesa Nacionalista, Revolta, Sa Sargantana, el sindicat professional STEI i la minoritària Unió Obrera Balear. La diferència va ser el paper que hi va representar el PSM.

El PSM sempre ha defensat aquesta diada com la pròpia de Mallorca, la que commemora la incorporació de l'illa a la confederació catalano-aragonesa, atès que fou un 31 de desembre de 1229 quan el rei Jaume I conquerí militarment la Medina Mayurqa musulmana.

D'ençà de la seva fundació (1976) el PSM ha tengut en alt aquesta reivindicació. Es dona la circumstància que tradicionalment (des de fa segles) l'Ajuntament de Palma ha convertit la Diada en una celebració estrictament local (de la ciutat), de trobada entre els vincles tra-

dicionals del poder: exèrcit, església i institució política, tots ells simbòlicament agermanats pel penó del Rei En Jaume que cada any és duit per tot el Consistori en processó des de la Seu fins a l'Ajuntament, on una companyia d'infanteria de l'exèrcit li ret honors.

Els nacionalistes del PSM, tot i participar en els actes oficials —a pesar d'això des de fa anys es neguen a lluir la bandera espanyola— no reconeixen aquesta diada com la que hauria, segons ells, de ser la pròpia de tot Mallorca.

D'aquesta manera s'anà creant una diada dual. D'una banda l'oficial i, d'una altra, l'extraoficial, protagonitzada pel PSM. El fet, però, és que durant la dècada dels noranta el que era la diada extraoficial protagonitzada gairebé en exclusiva fins aleshores pel PSM, es va anar convertint en una jornada de reivindicació dels sectors nacionalistes més minoritaris, i clarament independentistes. El PSM sempre n'era part convocant, però sense implicar-s'hi gaire. A partir de la segona meitat dels noranta començà a organitzar actes paral·lels (conferències, taules rodones...) per anar fent pedagogia de la Diada, mentre que les reivindicacions dels diversos grups independentistes protagonitzaven la Diada, sovint amb enfrontaments verbals —sobretot els darrers anys— amb l'exèrcit o amb polítics i simpatitzants del PP.

I ara, també des de les institucions. Paral·lelament a aquest procés, i a banda de la festa oficial de Palma, les institucions sempre han mostrat una cer-

Dalt, capçalera de la manifestació. A sota, a l'esquerra, Pere Sampol entre membres del PSM. Damunt d'aquestes ratlles, una altra vista de la manifestació.

ta desídia a l'hora de celebrar el 31 de desembre. Cap institució mai no ha volgut reconèixer i oficialitzar la reivindicació del PSM. Així, el govern de la comunitat balear –creada el 1983– instituí com a diada l'1 de març. Posteriorment (1997), el Consell de Mallorca creà la seva pròpia diada, que se sumava a les que celebren Menorca i Eivissa. Per tant, les Balears tenen quatre diades: tres d'insulars (per a cadascuna de les illes) i una de balear. L'oficialització del 12 de setembre com a diada de Mallorca molestà profundament el PSM, que s'abstingué en la votació. El resum és que cap de les múltiples diades satisfà les aspiracions simbòliques del PSM.

Ja durant els dos darrers anys es detectà una major implicació del PSM en la diada del 31 de desembre, sobretot posant molt més èmfasi en els actes paral·lels de tipus cívic i cultural.

Enguany el partit liderat per Mateu Morro s'ha volgut implicar a fons també

en la manifestació. És la conseqüència d'un revifament en el si del partit de les tesis autodeterministes, que ja es feren molt visibles durant la campanya de les eleccions generals. El candidat del PSM al Congrés, Cecili Buele, afirmà en diverses ocasions que el seu partit no renunciava al dret d'autodeterminació. Fins aleshores l'autodeterminisme del PSM no s'havia exercit tan rotundament, i sempre, és clar, des de l'oposició.

Ara també ho fa des del poder. Durant el darrer any el vice-president del Govern, Pere Sampol (i portaveu institucional del PSM) ha intensificat per la seva banda les manifestacions en demanda de majors cotes d'autogovern, especialment les referides al concert econòmic. En el moment de la campanya, Cecili Buele era conseller de Cultura del Consell de Mallorca.

Arribant el 31 de desembre, el PSM apostà per implicar-s'hi a fons. Dies abans el secretari general, Mateu Mor-

ro, afirmava que "l'autodeterminació de Mallorca és un dret absolutament irrenunciable" i apostava per una Mallorca lliure dins una futura Europa del poble.

L'endemà, a les sis de l'horabaixa, en el Born de Palma, i darrere d'una pancarta amb el lema "De Salses a Guardamar i de Fraga a Maó. Construïm un poble lliure", sobre el mapa dels països catalans acompanyat de la senyera estelada, els màxims dirigents del PSM (Mateu Morro, conseller d'Agricultura, i Pere Sampol, vice-president del Govern balear; entre d'altres) donaven suport a les tesis autodeterministes.

Posteriorment a la manifestació hi hagué alguns incidents que serviren al batlle de Palma, Joan Fageda (PP), per criticar indirectament el PSM, partit que ràpidament –igual que la resta de convocants– es deslligà completament dels aldarulls i dels excessos d'una minoria.

Miquel Payras